«Ἐγώ εἰμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωή» (Ἰωάν. ιδ' 6).

ΖΩΗ

«Τὰ ῥήματα, ἃ ἐγὼ λαλῶ ὑμῖν, πνεῦμά ἐστι καὶ ζωή ἐστι» (Ἰωάν. ϛ' 63).

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΟΡΓΑΝΟΝ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

Ἔτος ΚΕ'. Ἐν Ἀθήναις τῇ 5 Φεβρουαρίου 1935 Ἀριθ. 1174

ΘΑ ΚΙΝΗΣΗΣ ΤΗΝ ΑΓΑΝΑΚΤΗΣΙΝ

Πολλαῖς φοραῖς, ἡ βροχὴ γίνεται περιζήτητος. Ὁ γεωργὸς τὴν περιμένει ὡς οὐρανίαν εὐλογίαν διὰ νὰ ποτισθοῦν τὰ χωράφια του. Ὁ ἐργάτης,ὁ ὁποῖος καίεται κατὰ τὸ θέρος ὑπὸ τὸν δριμὺν καύσωνα, τὴν ζητεῖ ὡς γλυκεῖαν δρόσον καὶ ὡς ὄασιν ἀναψυχῆς. Τί παρατηρεῖται ὅμως; Σηκώνεται πολλαῖς φοραῖς ὁ ἄνεμος, ποὺ φέρει τὴν βροχήν. Σκεπάζεται καὶ ὁ ὁρίζων μὲ σύννεφα πυκνά, τῶν ὁποίων ἡ παρουσία σὲ πείθει, ὅτι ὀλίγον ἀκόμη καὶ ἡ βροχὴ θὰ ἐξαπολυθῇ ραγδαία. Καὶ ὅμως, κρῖμα τοὺς πόθους μας καὶ τὰς ἐλπίδας μας! Περνοῦν ὅλα χωρὶς οὔτε σταγὼν νὰ βρέξῃ τὸ ἔδαφος.

Κἄτι τέτοιο συμβαίνει καὶ μὲ ἐκεῖνον ποὺ δίδει πλουσίας ὑποσχέσεις χωρὶς νὰ τὰς ἐκτελῇ. Ὁμοιάζει μὲ σύννεφον ποὺ ὑπόσχεται μὲν βροχήν, ἀλλὰ πραγματικῶς εἶνε ἄνυδρον καὶ δὲν δίδει οὔτε ὀλίγας σταγόνας δρόσου. Ὁμοιάζει πρὸς ἄνεμον, ποὺ προαναγγέλλει καταιγίδα, ἀλλ' ὁ ὁποῖος μετ' ὀλίγον περνᾷ, χωρὶς οὔτε νὰ ὑγράνῃ κἂν τοὺς τοίχους. «Ὥσπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπιφανέστατα, οὕτως ὁ καυχώμενος ἐπὶ δόσει ψευδεῖ», λέγει ὁ σοφὸς Σολομῶν. Καὶ σύμφωνα μὲ τὸ Ἑβραϊκὸν κείμενον, ἡ ἔννοια τῶν λόγων αὐτῶν εἶνε ἀκριβῶς αὐτή, ποὺ ἐξεθέσαμεν ἀνωτέρω. Πολὺς θόρυβος δηλαδὴ καὶ κανὲν ἀποτέλεσμα. Πολλὰ σύννεφα, ποὺ νομίζεις, ὅτι θὰ γίνῃ σωστὴ κοσμοχαλασιά, καὶ εἰς τὸ τέλος οὔτε σταγὼν βροχῆς. Κρῖμα τοὺς πόθους καὶ τὰς ἐλπίδας μας! Ἡ ἀπογοήτευσίς μας τώρα εἶνε μεγαλειτέρα. Καὶ θὰ ἦτο πολὺ καλλίτερον νὰ μὴ ἐφαίνοντο διόλου τὰ σύννεφα, παρὰ ποὺ συνεσκότισαν τὸν ὁρίζοντα διὰ νὰ μᾶς γελάσουν.

Εἰκὼν θαυμασιωτάτη, ποὺ παριστᾷ ζωηρότατα καὶ τὴν ἀπογοήτευσιν, τὴν ὁποίαν δοκιμάζει αὐτός, τὸν ὁποῖον περιπαίζομεν μὲ τὰς ψευδεῖς μας ὑποσχέσεις. Δὲν ἐννοεῖς, ὅτι μὲ τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὁποίαν τοῦ δίδεις, τοῦ ἀναπτερώνεις τὰς ἐλπίδας καὶ μετ' ὀλίγον θὰ θλιβῇ ὁ ταλαίπωρος πολὺ περισσότερον, ὅταν θὰ ἴδῃ τὰς ἐλπίδας του αὐτὰς διαψευδομένας; Τοῦ ἀναπτερώνεις τὰς ἐλπίδας! Εἰξεύρεις, τί θὰ εἴπῃ αὐτό; Δίδεις τροφὴν εἰς τοὺς πόθους του καὶ εἰς τὴν φαντασίαν του. Καὶ σχεδὸν περιμένει ὡς βέβαιον ἐκεῖνο, ποὺ τοῦ ὑπεσχέθης. Ἴσως μάλιστα ἕνεκα τοῦ πόθου του καὶ τῆς αἰσιοδοξίας εἰς τὴν ὁποίαν ἐμβῆκε, δίδει καὶ ἄλλην ἔννοιαν εἰς τοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους ἤκουσεν ἀπὸ σέ. Εἰμπορεῖ νὰ μὴ τοῦ ὑπεσχέθης, καὶ ὅμως αὐτὸς ἀπεκόμισε τὴν ἐντύπωσιν, ὅτι τοῦ ὑπεσχέθης ῥητῶς. Τί εἶνε ὁ πόθος καὶ ποῦ δύναται νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ, ὅταν καὶ μία ἔστω ψεύτικη ἀκτὶς ἐλπίδος τὸν ἐνθαρρύνῃ καὶ τὸν ὁδηγῇ;

Φαντάσου λοιπὸν τώρα μία τοιαύτη ἐλπὶς καὶ προσδοκία, ποὺ τὴν ἐξωήρευσεν ἡ φαντασία, ποὺ τὴν ἐγιγάντωσεν ὁ πόθος, νὰ διαψευσθῇ. Καὶ τὰ γλυκέα ὄνειρα, τὰ ὁποῖα ἔπλασεν ὁ ἄλλος, στηριζόμενος εἰς τὰς ὑποσχέσεις, νὰ διαλυθοῦν εἰς μίαν καὶ μόνην στιγμήν. Σὲ ἐρωτῶ: Εἶνε ἢ δὲν εἶνε καὶ φυσικὸν ἀλλὰ καὶ δίκαιον νὰ κινηθῇ ὁ ἐξαπατηθεὶς ὑπὸ σοῦ εἰς ἀηδίαν καὶ ἀγανάκτησιν ἐναντίον σου;

ΑΠΟΛΟΓΗΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΓΕΝΙΚΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ ΥΠΕΡ ΤΗΣ ΕΞΕΛΙΞΕΩΣ

7. Γενικὰ συμπεράσματα. Τοσαῦτα εἰδικώτερον καὶ περὶ τῶν μεταλλαγῶν, αἵτινες παρατηροῦνται μεταξὺ ἀτόμων ἀνηκόντων εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ εἶδος, καὶ περὶ τῆς σημασίας αὐτῶν ἐν τῇ ὑποτιθεμένῃ μεταμορφώσει τῶν εἰδῶν τῆς ζωῆς. Γενικώτερον δὲ θὰ εἴχομεν νὰ σημειώσωμεν περὶ αὐτῶν, ὅτι εἴτε ὡς παραλλαγαὶ εἴτε ὡς μεταλλαγαὶ παρουσιάζονται,αἱ μεταβολαὶ αὗται, ἀπέχουσι μακρὰν τοῦ νὰ εἶνε οὐσιώδεις καὶ νὰ θίγωσιν αὐτὴν τὴν βαθυτέραν σύστασιν τοῦ εἴδους, ὡς ἄλλως τε ὁμολογοῦσι καὶ αὐτοὶ οἱ ἐξελικτικοί. Πράγματι ὁ μὲν ἀντιταχθεὶς εἰς τὰ ἐξελικτικὰ θεωρήματα de Quatrefages παρατηρεῖ, ὅτι «δυνάμεθα μὲν νὰ μεταβάλωμεν τοὺς ὀργανισμούς, δὲν ἠδυνήθημεν ὅμως ποτὲ νὰ ἐπιτύχωμεν παρὰ μόνον φυλὰς (ράτσες), οὐδέποτε δὲ νέον τι εἶδος. Συνεπῶς ἐὰν θέλωμεν νὰ μὴ ἀπομακρυνώμεθα τῶν γεγονότων καὶ νὰ μὴ κρίνωμεν ἢ ἐπὶ τῇ βάσει μόνον ἐκείνου τὸ ὁποῖον μᾶς εἶνε γνωστόν, ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι οὐδέποτε εἶδός τι παρήγαγεν ἕτερον διάφορον εἶδος. Παραδέχεσθαι τὸ ἐναντίον ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ἄγνωστον καὶ ὑποκαθιστᾷν εἰς τὰ βέβαια τῆς πείρας πορίσματα ἀναποδείκτους πιθανότητας».(1)

Τὴν παρατήρησιν ὅμως ταύτην τοῦ de Quatrefages ἐπιβεβαιοῦσι διὰ τῶν ὁμολογιῶν καὶ ἐξελικτικοὶ συγ-

(1) de Quatrefages, L'espèce humaine, ἔκδοσις δευτέρα σελ. 71

γραφεῖς τῆς περιωπῆς καὶ τοῦ κύρους τοῦ Perrier [2] καὶ τοῦ Contejean, ὅστις προσθέτει ὅτι «πάντα τὰ προσαχθέντα μέχρι σήμερον παραδείγματα δὲν ἀποδεικνύουσιν ἢ δημιουργίαν ποικιλιῶν καὶ φυλῶν, τοῦθ' ὅπερ οὐδεὶς ἐσκέφθη νὰ ἀμφισβητήσῃ»[3]. Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ εἰς τὰς ποικιλίας καὶ παραλλαγὰς τῶν φυτῶν, οἱ Vilmorin καὶ Andrieux[4] μαρτυροῦσιν ὅτι «τὸ ἀμετάβλητον τῶν εἰδῶν τῆς Βοτανικῆς εἶνε λίαν ἀξιοσημείωτον καὶ ἀξιοθαύμαστον. Ἐπὶ τῆς κολοκύνθης, ἐπὶ παραδείγματι, τῆς ὁποίας δύναταί τις νὰ διακρίνῃ τρία εἴδη, οὔτε αἱ ἐπιδράσεις τῆς καλλιεργείας καὶ τοῦ κλίματος, οὔτε αἱ διασταυρώσεις αἵτινες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δύνανται νὰ παραχθῶσι μεταξὺ δύο διαφόρων εἰδῶν, ἐδημιούργησαν νέον τινὰ μόνιμον τύπον κολοκύνθης οὔτε μορφήν, ἥτις νὰ μὴ ἐπιστρέφῃ ταχέως εἰς ἓν ἐκ τῶν τριῶν ἀρχικῶν εἰδῶν. Εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν εἰδῶν τούτων εἶνε δυνατὸν νὰ δημιουργηθῶσι ποικιλίαι μέχρις ἀριθμοῦ ἀορίστου, τὸ ὅριον ὅμως τῶν ποικιλιῶν τούτων εἶνε ὡρισμένον».

8. Οἱ ὅροι καὶ αἱ μακραὶ χρονικαὶ σειραὶ τοῦ παρελθόντος. Εἶνε ἐν τούτοις ἀληθές, ὅτι οἱ ἐξελικτικοὶ ἰσχυρίσθησαν, ὅτι δὲν δικαιούμεθα ἐκ τῆς σημερινῆς μὴ ὑπερβαινούσης περιωρισμένα ὅρια μεταβολῆς τῶν εἰδῶν νὰ συναγάγωμεν, ὅτι ταῦτα δὲν μετεβλήθησαν καὶ ἐν τῷ παρελθόντι, καθ' ὅσον ὅ,τι εἰς τὸ παρὸν παρουσιάζεται φυσικῶς ἀδύνατον, εἰς τὸ παρελθὸν ὑπῆρξε δυνατόν. Διότι πρωτίστως κατὰ τὸ παρελθὸν οἱ ὅροι τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος ὑπῆρξαν ἐντελῶς διαφορετικοί. Τὸ κλῖμα καὶ ἡ ἐν γένει φυσικὴ θερμοκρασία ἦτο εὐνοϊκωτέρα πρὸς τὴν μεταβολὴν τῶν εἰδῶν τῆς ζωῆς. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ ἐξέλιξις διὰ νὰ συντελεσθῇ ἐχρειάσθη ἑκατομμύρια ὅλα ἐτῶν. Μία μορφὴ διὰ νὰ μεταβληθῇ εἰς ἑτέραν τοιαύτην κατηνάλωσε χρονικὸν διάστημα λίαν ἐκτεταμένον. Αἱ μεταβολαὶ τῆς ἐξελίξεως σημειοῦνται μετὰ πολλὰς γενεὰς καὶ ἐν σειραῖς γεννήσεων μακροτάταις. Εἶνε ἄρα φυσικὸν ἡμεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχομεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν παρὰ μόνον μεταβολάς, τὰς ὁποίας ὀλίγαι δεκαετηρίδες ἐτῶν σημειοῦσιν ἐπὶ τῶν εἰδῶν τῆς ζωῆς, νὰ μὴ εἶνε δυνατὸν νὰ διακρίνωμεν σαφῶς καὶ ἐμφανῶς τῆς ἐξελίξεως τὴν πρόοδον.

ΛΑΙΚΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΓΙΑΝ ΓΡΑΦΗΝ

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΩΝ ΑΡΤΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΘΕΣΕΩΣ

Σύμφωνα μὲ αὐτά, ποὺ εἴπαμεν, ἡ τράπεζα τῶν ἄρτων τῆς προθέσεως ἦταν ἕνα τραπέζι, ποὺ ἑτοίμαζεν ἡ εὐλάβεια καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη τῶν Ἰσραηλιτῶν εἰς τὸν Θεόν, καὶ τὸ ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐσυγκατέβαινε νὰ τὸ δεχθῇ, δεχόμενος καὶ Αὐτός, παρ' ὅλον τὸ ἄπειρον μεγαλεῖόν Του, ἕνα μερίδιον ἀπὸ τὸ ψωμί, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔτρωγαν καὶ οἱ Ἰσραηλῖται. Σήμερα βέβαια δὲν ὑπάρχει ἡ τράπεζα ἐκείνη ἡ χρυσῆ. Οὔτε ὑποχρεώνεται ὁ νέος Ἰσραὴλ τῆς χάριτος, οἱ χριστιανοὶ δηλαδή, νὰ ζυμώνουν τακτικὰ ἄρτους διὰ νὰ προσφέρωνται καὶ μένουν νύκτα μέρα ἐμπρὸς εἰς τὸ θυσιαστήριον τοῦ Θεοῦ. Ὑπάρχει ὅμως ἡ αὐτὴ καὶ ἀκόμη περισσότερον πατρικὴ Πρόνοια, ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ ποὺ φροντίζει διὰ τοὺς Χριστιανοὺς καὶ σκορπίζει εἰς αὐτοὺς ἄφθονα ὄχι μόνον τὰ ὑλικὰ ἀγαθά, ὅπως εἶνε τὸ σιτάρι, ἀλλὰ καὶ τὰ πολὺ τιμιώτερα πνευματικὰ ἀγαθά, τὰς χάριτας τοῦ οὐρανοῦ, τὰς δωρεὰς καὶ τὰ χαρίσματα τοῦ Πνεύματος. Ὑπάρχει ἀκόμη καὶ ἕνας δεσμὸς πολὺ στενώτερος ἀπ' ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος συνέδεε τὸν Θεὸν πρὸς τοὺς παλαιοὺς Ἰσραηλίτας, δεσμὸς ὄχι ἁπλῆς τινος ἐπικοινωνίας, ἀλλὰ πραγματικῆς οἰκειότητος, δεσμὸς πατρικὸς καὶ στοργικός, ποὺ μᾶς φέρνει κοντὰ εἰς τὸν Θεὸν καὶ μᾶς μαζεύει τριγύρω του σὰν ἀδέλφια σφιγκτοδεμένα γύρω ἀπὸ τὸν Πατέρα των. Καὶ δὲν φαίνεται ἐδῶ σὰν νὰ τρώγῃ ὁ Θεὸς μοναχός Του, χωρὶς νὰ τολμᾷ κανεὶς νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ χρυσὸ τραπέζι Του, ὅπως ἐφαίνετο τότε μεταξὺ τῶν Ἰσραηλιτῶν. Ἀλλ' εἰς τὸ οὐράνιον τραπέζι, ποὺ ἔχει ἐγκαθιδρύσει ὁ Θεὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του, καλοῦνται νὰ πλησιάσουν ὅλοι, νὰ συμμετάσχουν ὅλοι καὶ νὰ συμπαρακαθήσουν ὅλοι. Καὶ εἰς ὅλους ἀπευθύνεται ἡ χαρμόσυνος καὶ εὐφρόσυνος πρόσκλησις: «Ἄρτον οὐράνιον καὶ ποτήριον ζωῆς γεύσασθε καὶ ἴδετε».

Ἀ! ναί. Ποῦ νὰ συγκριθοῦν τὰ ἀγαθὰ ἐκεῖνα καὶ ἡ εὔνοια, τὰ ὁποῖα ἀπήλαυσαν τότε οἱ Ἰσραηλῖται, ἐμπρὸς εἰς τὰ ἀγαθὰ αὐτά, ποὺ σκορπίζει ὁ Θεὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν Του καὶ εἰς τὸν νέον Του Ἰσραήλ. Ἦσαν ἐκεῖνα μία σκιά, ἐνῷ αὐτὰ εἶνε λαμπρὰ καὶ ἀτίμητος πραγματικότης. Ἦσαν ἐκεῖναι ὀλίγαις στάλαις δροσιᾶς, ἐνῷ αὐτὰ εἶνε μιὰ συνεχὴς καὶ ἀστείρευτος πηγὴ νεροῦ, ποὺ τρέχει παντοτεινά.....

Ὢ! πόσον πρέπει καὶ ὁ νέος Ἰσραήλ, ὁ Χριστιανός, νὰ εἶνε εὐγνώμων πρὸς τὸν Θεόν Του! Καὶ πόσον ὀφείλει καὶ ὁ νέος Ἰσραὴλ νὰ εἶνε γενναῖος καὶ πρόθυμος εἰς θυσίας καὶ εἰς προσφορὰς πρὸς δόξαν τοῦ Θεοῦ Του! Ναὶ δὲν τοῦ ζητᾷ σήμερον ὁ Θεὸς νὰ ἑτοιμάσῃ ἄρτους καὶ νὰ Τοῦ προσφέρῃ τροφὰς ὑλικάς. Τοῦ ζητᾷ ὅμως τὴν ἀφοσίωσίν του καὶ τὴν πρόθυμον ὑπακοήν του. Λέγει εἰς τὸν καθένα μας· Παιδί μου, δός μου τὴν καρδιάν σου, δός μου τὴν ἀγάπην σου.

Τὸ λέγει ὁ Θεὸς αὐτό. Τὸ ἐπαναλαμβάνει διαρκῶς. Καὶ ἡ φωνή Του ἀκούεται πειὸ βαθύτερα εἰς τὴν καρδιὰ τοῦ καθενός μας, ὅταν συμβῇ νὰ Τὸν πικράνωμεν καὶ νὰ ἀθετήσωμεν τὰς ἐντολάς Του. «Παιδί μου, δός μου τὴν ἀγάπην σου». Καὶ τὸ ψωμί, ποὺ θὰ ἦσουν πρόθυμος νὰ τὸ ἑτοιμάσῃς γιὰ νὰ τὸ φέρῃς εἰς τὸ τραπέζι μου, δός το γιὰ λογαριασμόν μου εἰς τὸν πτωχόν, ποὺ πεινᾷ, εἰς τὸν ὀρφανὸν ποὺ στερεῖται. Καὶ ἀπὸ ὅλα τὰ εἰσοδήματα, ποὺ σοῦ ἔδωκεν ἡ εὐλογία μου, χώρισε ἕνα μερίδιον καὶ δι' Ἐμέ, εἰς τὸν Ὁποῖον ὀφείλεις κάθε τι καλὸν καὶ ἀγαθόν, ποὺ ἀπολαμβάνεις. Ἕνα μερίδιον, ποὺ θὰ διατεθῇ πρὸς δόξαν ἰδικήν Μου· διὰ τὴν συντήρησιν τῶν ναῶν Μου· διὰ τὴν θρησκευτικὴν καὶ φιλανθρωπικὴν κίνησιν τῆς ἐκκλησίας Μου· διὰ τὴν διάδοσιν τοῦ λόγου Μου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου Μου· διὰ τὴν προστασίαν τῶν πασχόντων καὶ ἀπροστατεύτων, ποὺ εἶνε πρόβατα καὶ παιδιὰ ἰδικά Μου. Εἶνε τὸ κομμάτι τὸ ψωμί, ποὺ ζητῶ ἀπὸ σέ, Ἐγὼ ὁ μέγας, ὁ ἄπειρος, ὁ πλούσιος Θεός. Εἶνε τὸ μερίδιον ἀπὸ τὸ τραπέζι σου, ἀπὸ τὴν χύτραν τοῦ φαγητοῦ σου, ποὺ πρέπει νὰ ξεχωρισθῇ δι' Ἐμέ, εἰς τὸν Ὁποῖον ὀφείλεις τὰ πάντα. Δὲν θέλω ὁλόκληρον τὴν χύτραν αὐτήν· θέλω ἀπὸ ὅ,τι ἔχει, ἔστω καὶ ἂν εἶνε λάχανα ἁπλᾶ, μίαν μερίδα, ὡς νὰ ἤμουν ἕνας ἀπὸ σᾶς. Ἂς εἶνε ἐπὶ τέλους καὶ μία μόνον μπουκιά: Ὅταν προέρχεται ἀπὸ διάθεσιν εὐγνώμονα καὶ πρόθυμον καὶ θερμήν, τὸ πτωχικὸν γίνεται πλούσιον καὶ ἡγεμονικόν. Παιδί μου, τὴν ἀγάπην σου θέλω. Δὲν θὰ μοῦ τὴν δώσῃς λοιπόν;

(2) Perrier, Philosophie Zoologique σελ. 272.
(3) Contejean, Geologie et paléontologie σελ. 466.
(4) Les plantes potagères σελ. VI (Préface).

Ἀρχιμ. † ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΡΜΗΝΕΙΑ

ΕΙΣ ΤΗΝ Β΄ ΠΡΟΣ ΤΙΜΟΘΕΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

9. Ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον· ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται πᾶσιν, ὡς καὶ ἡ ἐκείνων ἐγένετο».

Ἀλλὰ δὲν θὰ προκόψουν περισσότερον· διότι ἡ ἀνοησία των θὰ γίνῃ εἰς ὅλους ὁλοφάνερη, ὅπως ἔγινε καὶ ἡ ἀνοησία ἐκείνων (τῶν ἐν Αἰγύπτῳ μάγων).

«Ἀλλ' οὐ προκόψουσιν ἐπὶ πλεῖον». Ἀνωτέρω ἐν β΄ 16, καθὼς καὶ εὐθὺς μετ' ὀλίγον ἐν στίχῳ 9, λέγει ὁ Παῦλος, ὅτι οἱ πονηροὶ προκόψουσιν ἐπὶ τὸ χεῖρον, ἐννοῶν, ὅτι «ἀρξάμενοι τῶν πονηρῶν δογμάτων, οὐδαμοῦ στήσονται, ἀλλ' ἀεὶ χείρονα ἐπινοήσουσιν». Ἐνταῦθα ἡ ἔννοια εἶνε διάφορος. Οἱ τοιοῦτοι «οὐκ ἀπατήσουσιν ἐπὶ πολύ, οὐδὲ πλείονας τῷ ψεύδει συναρπάσουσι» (Οἰκ.). Ἂν καὶ ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ θὰ γίνωνται πονηρότεροι, δὲν θὰ εὐδοκιμήσῃ ἡ πλάνη των, ὥστε νὰ παρασύρωνται ὑπ' αὐτῆς καθ' ἑκάστην καὶ περισσότεροι. Ὡς πρὸς τὰς κατακτήσεις των μεταξὺ τῶν πιστῶν δὲν θὰ προκόψουν.

«ἡ γὰρ ἄνοια αὐτῶν ἔκδηλος ἔσται». Ἡ ἀμυαλιά των, ἡ ἠθικὴ ἀφροσύνη καὶ ἀνοησία των, θὰ γίνῃ ***ἔκδηλος,*** ἐξ ὁλοκλήρου φανερά. Ἡ πρόθεσις ἐπιτείνει τὴν ἔννοιαν τοῦ δῆλος.

«ὡς καὶ ἡ ἐκείνων». Τοῦ Ἰαννῆ καὶ Ἰαμβρῆ.

10. Σὺ δὲ παρηκολούθηκάς μου τῇ διδασκαλίᾳ, τῇ ἀγωγῇ, τῇ προθέσει, τῇ πίστει, τῇ μακροθυμίᾳ, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ».

Σὺ ὅμως ἔχεις παρακολουθήσει τὴν διδασκαλίαν μου, τὴν συμπεριφοράν μου, τὴν πρόθεσίν μου, τὴν πίστιν μου, τὴν μακροθυμίαν μου, τὴν ἀγάπην μου, τὴν ὑπομονήν μου.

«Σὺ δέ». «Ἐκεῖνοι μὲν τοιοῦτοι, σὺ δὲ οἶδας τὰ ἡμέτερα ἀκριβῶς» (Οἰκ.). Ἐκεῖνοι μὲν ἀποστατήσαντες ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν εἶνε τοιοῦτοι. Σὺ ὅμως μὲ ἔχεις παρακολουθήσει καὶ μὲ εἰξεύρεις καλὰ καὶ ἔχεις συνεπῶς ἐμὲ ὡς παράδειγμα.

«παρηκολούθηκας». «Τουτέστι μακρὸν συνεγένου μοι χρόνον καὶ πᾶσι προσεῖχες τοῖς ἐμοῖς» (Οἰκ.).

«τῇ ἀγωγῇ». «Τῇ διὰ τῶν ἔργων πολιτείᾳ» (Θεοδ.). Τῇ συμπεριφορᾷ καὶ διαγωγῇ. Τῷ τρόπῳ τῆς ζωῆς μου.

«τῇ προθέσει». «Τοῦτο περὶ προθυμίας καὶ τοῦ παραστήματος τῆς ψυχῆς» (Χρυσ.). Παρηκολούθησας τὴν ἐσωτερικὴν διάθεσίν μου· τὴν προθυμίαν μου· τὴν προαίρεσίν μου· τὴν εἰλικρινῆ μου πρόθεσιν νὰ ἐμμείνω εἰς τὸ καθῆκον.

«τῇ μακροθυμίᾳ», τὴν ὁποίαν ἐδείκνυον πρὸς τοὺς ἀντιτασσομένους καὶ πειράζοντας. «Τῇ πρὸς τοὺς ἀντιπίπτοντας ἀνεξικακίᾳ» (Ζυγ.).

11. «Τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν, οἷά μοι ἐγένετο ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις. Οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα, καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος».

Τοὺς διωγμούς μου, τὰ παθήματά μου, ὁποῖα μοῦ συνέβησαν εἰς Ἀντιόχειαν, εἰς Ἰκόνιον, εἰς Λύστρα. Ὁποίους διωγμοὺς ὑπέφερα, καὶ ἀπὸ ὅλους μὲ ἐγλύτωσεν ὁ Κύριος.

«Τοῖς διωγμοῖς, τοῖς παθήμασιν». «Οὐ μόνον ἐδιωκόμην, ἀλλὰ καὶ ἔπασχον» (Οἰκ.). ***«οἷα»,*** ὁποῖα παθήματα· «οἷα δεινά, οἷαι συμφοραί» (Ζυγ.).

«ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἐν Ἰκονίῳ, ἐν Λύστροις». «Ἀντιόχειαν δὲ τὴν τῆς Πισιδίας ἐνταῦθα λέγει, καὶ Λύστραν, ὅθεν ἦν ὁ Τιμόθεος» (Χρυσ.). Περὶ τῶν παθημάτων τούτων ἴδε ἐν Πράξ. ιγ΄ 50· ιδ΄ 5 καὶ 18. Ὁ Παῦλος μνημονεύει μόνον τὰ πρῶτα ἐκ τῆς μακρᾶς σειρᾶς τῶν παθημάτων αὐτοῦ, ἅτινα περιγράφει λεπτομερέστερον ἐν Β΄ Κορινθ. ια΄ 23—33. Τοῦτο δέ, διότι ὁ Τιμόθεος καταγόμενος ἐκ Λύστρων ἐγνώριζε ταῦτα καλῶς καὶ πιθανῶς ἡ ἐξ αὐτῶν παραχθεῖσα ἐντύπωσις παρ' αὐτῷ ὑπῆρξε ζωηροτάτη. «Μυρία ὅσα παθών, ὅμως τούτων μόνων μέμνηται πρὸς αὐτόν, ὡς ... ἐνακμαζόντων ἔτι τῇ μνήμῃ τοῦ μαθητοῦ» (Ζυγ.).

«ἐν Λύστροις». Ἡ πατρὶς τοῦ Τιμοθέου, ἥτις ἐνταῦθα μὲν ὀνομάζεται εἰς οὐδέτερον πληθυντικὸν (τὰ Λύστρα), ἐν ταῖς Πράξεσι δὲ θηλυκῶς ἡ Λύστρα.

«οἵους διωγμοὺς ὑπήνεγκα». Πολλοὶ χωρίζοντες τὴν πρότασιν ταύτην ἀπὸ προηγουμένης μεταβάλλουσιν αὐτὴν εἰς ἐπιφώνησιν, θέτοντες θαυμαστικὸν μετὰ τὸ ὑπήνεγκα. Πόσον φοβεροὺς διωγμοὺς ὑπέφερα! Δύναται ὅμως καὶ ν' ἀποτελῇ ἁπλῆν ἐπανάληψιν γενομένην πρὸς ζωηροτέραν ἔμφασιν.

«καὶ ἐκ πάντων με ἐρρύσατο ὁ Κύριος». Λέγεται τοῦτο πιθανώτατα οὐχὶ ἀσχέτως καὶ πρὸς τὸ ψαλμ. λγ΄ 17 καὶ 19 («πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτοὺς ὁ Κύριος»), καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ, ἵνα ἐνθαρρυνθῇ καὶ ὁ Τιμόθεος. «Ὥστε καὶ σὺ προθυμοῦ καὶ οὐκ ἐγκαταλειφθήσῃ» (Οἰκ.).

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ „ΖΩΗΣ,,

ΜΟΥΣΙΚΟΣ ΠΑΝΔΕΚΤΗΣ

Τόμος Α΄. (ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ, ΑΠΟΔΕΙΠΝΟΝ)

Ἐκδώσαντες πρὸ διετίας τὸ Ἀναστασιματάριον Ἰωάννου, ἐθεωρήσαμεν ἤδη χρήσιμον τὴν ἔκδοσιν μιᾶς πλήρους μουσικῆς συλλογῆς, ὑπὸ τὸν τίτλον Μουσικὸς Πανδέκτης. Ὁ Πανδέκτης θὰ περιλάβῃ πάντα τὰ ἐν ταῖς ἱεραῖς Ἀκολουθίαις τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν ψαλλόμενα καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἐκτὸς ὅσων περιέχει τὸ Ἀναστασιματάριον. Εἰς τοὺς ἑπτὰ τόμους αὐτοῦ θὰ παρελάσουν τὰ σοβαρώτερα καὶ ἐκλεκτότερα μαθήματα τῶν ἐγκυροτέρων μουσικοδιδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας, τῶν ἐκπροσωπούντων πιστότερον τὴν γνησίαν παράδοσιν τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς. Τὴν συλλογήν μας χαρακτηρίζει ὄχι μόνον ἡ προσεκτικὴ τῶν μαθημάτων ἐκλογὴ καὶ ἡ μεθοδικὴ τῆς ὕλης κατάταξις, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιμέλεια περὶ τὴν ὅλην ἐμφάνισιν τῆς ἐκδόσεως. Διὰ τοῦτο ὁ Μουσικὸς Πανδέκτης εἶνε ἐφόδιον ἀπαραίτητον διὰ τοὺς κ. κ. ἱεροψάλτας καὶ πάντας τοὺς σπουδάζοντας τὴν Βυζαντινὴν μουσικήν.

Ὁ ἐκδοθεὶς ἤδη πρῶτος τόμος περιλαμβάνει, μετὰ τὰ Προλεγόμενα, πάντα τὰ μαθήματα τοῦ Ἑσπερινοῦ καὶ τοῦ Ἀποδείπνου. Τιμᾶται δὲ ἄδετος δρ. 30, πανόδετος δρ. 45. Προστίθενται ταχυδρομικὰ Ἐσωτερικοῦ δρ. 8 διὰ τὰ ἄδετα καὶ δρ. 9 διὰ τὰ πανόδετα· Ἐξωτερικοῦ δέ, δρ. 16 διὰ τὰ ἄδετα καὶ δρ. 18 διὰ τὰ πανόδετα. Παραγγελίαι μετὰ τῆς ἀξίας καὶ τῶν ταχ)κῶν ἀποστέλλονται πρὸς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ζωῆς», Ἱπποκράτους 3, Ἀθήνας.

ΘΡΗΣΚΕΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΟΜΟΛΟΓΙΑ ΠΙΣΤΕΩΣ ΔΙΑΣΗΜΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΟΣ

Αἱ περισσότεραι καὶ μεγαλύτεραι ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες ἐσχολίασαν διὰ μακρῶν μίαν εὐθαρσῆ ὁμολογίαν πίστεως τοῦ διασήμου Ἄγγλου ἐπιστήμονος Sir Ambrose Fleming (Σὲρ Ἀμβροσίου Φλέμιγκ). Ὁ Fleming, φυσικός, μεγάλως συμβαλὼν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν πασῶν τῶν ἐφαρμογῶν τῆς ἠλεκτρολογίας καὶ δι' εἰδικῆς ἐφευρέσεως καταστήσας δυνατὴν τὴν χρῆσιν τοῦ ἀσυρμάτου τηλεφώνου, πρόεδρος τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Βικτωρίας καὶ τῆς Φιλοσοφικῆς Ἑταιρείας τῆς Μεγάλης Βρεττανίας, εἰς τὸν προεδρικόν του λόγον τὸν ἐκφωνηθέντα τῇ 14 τοῦ λήξαντος μηνὸς Ἰανουαρίου ἔλαβεν ὡς θέμα: «Ἡ σύγχρονος ἀνθρωπολογία ἐν σχέσει μὲ τὴν ἔκθεσιν τῆς Γραφῆς περὶ τῆς καταγωγῆς τοῦ ἀνθρώπου».

Τὴν ἑπομένην αἱ ἀγγλικαὶ ἐφημερίδες παρέθετον μακρὰ ἀποσπάσματα τοῦ λόγου τούτου μὲ χαρακτηριστικὰς κρίσεις ὡς αἱ ἑξῆς: «Ἕνας ἐκ τῶν παλαιμάχων ἀρχηγῶν τῆς ἐπιστήμης ἐθεώρησε καθῆκόν του νὰ ἀναλάβῃ σταυροφορίαν εἰς ὑπεράσπισιν τῆς ἀρχαίας πίστεως εἰς τὸν λόγον τῆς Ἁγίας Γραφῆς» (The Daily Telegraph). Ὁ Σερ. Α. Φλέμιγκ «ὄχι μόνον διασταυρώνει τὸ ξίφος του μὲ τοὺς ἐξελικτάς, ἀλλ' ἐπὶ πλέον δίδει ἐπιστημονικὴν ἔκφρασιν τῆς ἀνεπιφυλάκτου πίστεως εἰς τὴν χριστιανικὴν ἀποκάλυψιν καὶ εἰς τὴν ἀλήθειαν τῶν ὑπὸ τοῦ Εὐαγγελίου μνημονευομένων θαυμάτων» (Church Times). Ὁ φυσικὸς κ. Α. Φλέμιγκ «ἐπέκρινε χθὲς τὴν περὶ ἐξελίξεως τοῦ ἀνθρώπου δαρβίνειον θεωρίαν, καὶ ἐλεεινολόγησε τὸ γεγονός, ὅτι μερικοὶ λειτουργοὶ τῆς θρησκείας παρεδέχθησαν μὲν ὡς ἀποδεδειγμένην ἀλήθειαν τὰς ἀναποδείκτους θεωρίας τῆς ἀνθρωπολογίας, ἠρνήθησαν δὲ τὴν δυνατότητα τοῦ θαύματος ἢ τὴν ἔκτακτον ἐνέργειαν τοῦ Θεοῦ» (Morning Post). Ὁ Φλέμιγκ «ἐπέκρινε τὸν Δαρβῖνον ὡς ξένον πρὸς τὴν πραγματικότητα, ὕψωσε τὴν σημαίαν τῆς ἀληθείας τῶν θαυμάτων κατὰ τῆς ἐξελίξεως, καὶ ἔναντι τοῦ δόγματος τῆς ἐπιστήμης ἔθεσε τὸ δόγμα τῆς πίστεως» (Workpress).

Παραθέτομεν ἤδη ἀποσπάσματα τοῦ περιφήμου τούτου λόγου:

«Οἱ ὑλισταὶ βιολόγοι δὲν θὰ παρεδέχοντο ἀνεξάρτητον ὕπαρξιν ἐκείνου,ποὺ ὀνομάζομεν νοῦν ἢ πνεῦμα, χωριστὴν ἀπὸ τὴν ἐνέργειαν τοῦ ἐγκεφάλου. Θὰ ἔλεγον ὅτι ὁ ἐγκέφαλος ἐν ἐνεργείᾳ εἶναι τὸ πνεῦμα, καὶ δὲν ὑπάρχει τίποτε ὅταν ὁ ἐγκέφαλος καταστραφῇ. Ὑπάρχουν ἐν τούτοις πολλαὶ ἰσχυραὶ ἐνδείξεις, ὅτι τὸ πνεῦμα εἶναι κάτι πλέον τοῦ ἐγκεφάλου, καίτοι ὁ ἐγκέφαλος δύναται νὰ εἶναι τὸ ὄργανον τοῦ πνεύματος. Αἱ ἀξιοσημείωτοι δυνάμεις μερικῶν μικρῶν παιδίων εἰς τὴν ἀριθμητικήν, τὴν μουσικὴν ἢ τὰ καλλιτεχνικὰ χαρίσματα, τὰ ὁποῖα ἐνίοτε ἐλαττοῦνται μὲ τὴν ἡλικίαν, καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι μεγάλαι διανοητικαὶ δυνάμεις δὲν εἶναι καθόλου ἀνάλογοι πρὸς τὸν ὄγκον τοῦ ἐγκεφάλου, εἶναι πολὺ σπουδαῖα γεγονότα.

«Ἡ εὐρύτατα διαδεδομένη, σχεδὸν παγκόσμιος, πεποίθησις τῆς ἀνθρωπότητος, ὅπως φαίνεται εἰς τὰ ἔθιμα τῆς ταφῆς καθὼς καὶ εἰς τὰ φαινόμενα τῆς συνειδήσεως, εἶνε ὅτι ὁ σωματικὸς θάνατος δὲν τερματίζει τὴν προσωπικὴν ὕπαρξιν τῶν ἀνθρωπίνων ὄντων. Ἐντεῦθεν, ἀπὸ τῆς πρώτης σχεδὸν ἐμφανίσεώς του ὁ ἄνθρωπος ἀπέδειξεν, ὅτι ἔχει θρησκευτικὰς ἐννοίας, αἱ ὁποῖαι καὶ ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ ἁπλοῦ ἀνιμισμοῦ(ψυχολατρείας) ἢ πολυθεϊσμοῦ παρέχουν ἀπόδειξιν ἑνὸς αἰσθήματος,ὅτι ὑπάρχουν ἀόρατοι ὑλικαὶ δυνάμεις,αἱ ὁποῖαι κατευθύνουν τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου,καὶ εἰς τὰς ὁποίας ὀφείλει νὰ ὑποκλίνεται ἢ νὰ τὰς λατρεύῃ καὶ νὰ ὑποτάσσεται. Εἰς μεταγενέστερον σταθμόν του τὰ τελειότερον ἐπεξειργασμένα οἰκοδομήματά του κατεσκευάσθησαν διὰ θρησκευτικὰς τελετάς. Κανὲν ἄλλο ζῶον δὲν ἐκδηλώνει οὐδὲ παραμικρὸν ἴχνος τοιαύτης ἱκανότητος ἢ τοιούτου αἰσθήματος. Τοῦτο περιορίζεται ἀπολύτως εἰς τὸ γένος ἐκεῖνο ποὺ καλοῦμεν ἀνθρώπινα ὄντα. Ἐπὶ πλέον, τὰ θαυμάσια διανοητικά, καλλιτεχνικά, ἠθικὰ καὶ κοινωνικὰ κατορθώματα τοῦ δημιουργήματος τούτου, ποὺ ὀνομάζεται «ἄνθρωπος», δὲν ἠμπορεῖ νὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα ἁπλῶς κινήσεων ἢ θέσεων τῶν ἀτόμων τῆς ὕλης, ποὺ ἀπαρτίζουν τὸν ἐγκέφαλον. Διὰ τοῦτο ὅ,τι καὶ ἂν ἰσχυρίζεται ὁ καθαρὸς ὑλιστής, ἡ ἐτυμηγορία ὅλης τῆς ἀνθρωπότητος εἶναι ὅτι τὸ σῶμα δὲν εἶναι τίποτε».

Ὡς πρὸς τὸ χάσμα ποὺ χωρίζει τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τὸ κτῆνος γενικῶς καὶ ἀπὸ τὸν πίθηκον ἰδιαιτέρως εἶπε:

«Δὲν δυνάμεθα νὰ νομίζωμεν ὅτι ἔχομεν σοβαράν τινα ἀπόδειξιν περὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου ἀπὸ κτηνώδη γενάρχην. Δὲν ἔχομεν οὔτε τὴν παρὰ μικρὰν γνῶσιν περὶ τοῦ πῶς τὸ κενὸν διάστημα συνεπληρώθη τὸ πρῶτον ἀπὸ τὴν στοιχειωδεστάτην μορφὴν τῆς ὕλης. Οὔτε ἔχομεν ἰδέαν τινὰ περὶ τοῦ πῶς προῆλθεν ἡ ζωή. Δὲν δυνάμεθα κατ' οὐδένα τρόπον νὰ τὴν φέρωμεν εἰς ὕπαρξιν ἀποχωρίζοντες αὐτὴν ἀπὸ προηγηθεῖσαν ζωήν. Ἐδῶ, λοιπόν, εἶναι δύο μεγάλα χάσματα, τὰ ὁποῖα καμμία ἐξελικτικὴ θεωρία δὲν κατώρθωσε νὰ γεφυρώσῃ.

«Ὑπάρχει ὀξυτάτη διαφορὰ μεταξὺ τοῦ νοῦ τοῦ ζώου καὶ τοῦ νοῦ τοῦ ἀνθρώπου, καὶ τὸ πρόβλημα, ποὺ ἔχει νὰ ἀντιμετωπίσῃ ὁ ἐξελικτὴς εἶναι νὰ ἐξηγήσῃ τοῦτο: Ἐὰν ὁ ἄνθρωπος καὶ οἱ ἀνθρωποειδεῖς πίθηκοι ἔχουν κοινὸν πρόγονον, πῶς συμβαίνει ὥστε ὅλαι αἱ ἐκπληκτικαὶ δυνάμεις καὶ ἱκανότητες—ἱκανότης εἰς τὸ ἀναπαριστᾶν, ἐνδύεσθαι, ζωγραφίζειν, καλλιτεχνεῖν—παρουσιάζονται εἰς πολὺ προηγμένον βαθμὸν ἐν τῷ ἀνθρώπῳ καὶ ἐλλείπουν τελείως ἀπὸ τὸ παράλληλον ζῶον, τὸν πίθηκον.

«Δὲν ὑπάρχουν, λοιπόν, ἐπαρκεῖς λόγοι νὰ διακηρύξωμεν τὴν δι' ἐξελίξεως καταγωγὴν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ὡς ὁριστικῶς βέβαιον γεγονός».

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ

(Κυρ. ΙΖ´ Ματθ. ιε´ 21—28)

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 52.

Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ

(τοῦ Ἁγίου, Β´, Τιμοθ. β´ 1—10)

Βλέπε Καινὴν Διαθήκην, ἔκδοσιν «Ζωῆς», σελ. 625.

ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ

Πρὸς τόνωσιν τῆς ψυχῆς.

Δύο ἐπιστολὰς εἶχε στείλει πρὸς τὸν Τιμόθεον ὁ ἀπόστολος Παῦλος καὶ δι' αὐτῶν ἐζήτει, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, νὰ τὸν ἐνισχύσῃ πνευματικῶς εἰς τὸ βαρὺ ἔργον τοῦ ἐπισκόπου. Ἐθεώρησεν ὅμως ἀπαραίτητον νὰ τοῦ συστήσῃ ὅπως ἐνδυνα-

μώνεται πάντοτε διὰ τῆς μετὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ἐπικοινωνίας. «Ἐνδυναμοῦ, γράφει πρὸς αὐτόν, ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Τὸν προέτρεπε δηλαδὴ νὰ ἀντλῇ συνεχῶς χάριν καὶ δύναμιν ἀπὸ τὸν Σωτῆρα Χριστόν. Διότι ἐγνώριζε καὶ ἐκ πείρας ὁ θεῖος Ἀπόστολος ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ εὐδοκιμήσῃ εἰς τὸ ἔργον του ὁ Τιμόθεος, ἐὰν δὲν εὑρίσκετο εἰς διαρκῆ ἐπικοινωνίαν μετὰ τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Αὐτὸ ὅμως ἰσχύει καὶ διὰ κάθε χριστιανόν. Ὅλοι ἔχομεν ἀνάγκην ἠθικῆς βοηθείας καὶ ἐνισχύσεως εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς παρούσης ζωῆς. Ὄχι μόνον διότι τόσαι ἀνάγκαι καὶ στενοχωρίαι μᾶς παρουσιάζονται καθημερινῶς διὰ ζητήματα συντηρήσεως ὑλικῆς, ἀλλὰ καὶ διότι ἔχομεν καὶ μὲ τὴν ἁμαρτίαν ν' ἀντιπαλαίσωμεν καὶ τὴν ψυχήν μας νὰ προφυλάξωμεν. Ἀφίνομεν δὲ κατὰ μέρος τὰς ἀντιδράσεις ποὺ συναντῶμεν ὁ καθένας μας εἰς τὸ ἔργον του καὶ τὰς θλίψεις ποὺ δοκιμάζομεν ὄχι σπανίως. Ὅλα δὲ αὐτὰ δὲν εἶνε παράδοξον ὅτι πολλαῖς φοραῖς μᾶς κάμνουν νὰ χάνωμεν τὸ ἠθικόν μας καὶ ν' ἀπελπιζώμεθα ἀπὸ τὴν ἰδέαν ὅτι «δὲν θὰ εἰμπορέσωμεν νὰ τὰ βγάλωμεν πέρα».

Ἀλλὰ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς πρέπει νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψιν μας τὴν θεόπνευστον παραγγελίαν τοῦ ἀποστόλου Παύλου «ἐνδυναμοῦ ἐν τῇ χάριτι τῇ ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ». Ὅταν δὲ καὶ ἡμεῖς προσπαθοῦμεν νὰ διατηρῶμεν τὴν μετὰ τοῦ Κυρίου ἐπικοινωνίαν, μὲ τὴν ζωντανὴν πρὸς αὐτὸν πίστιν καὶ μὲ τὴν ἐγκάρδιον προσευχὴν καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴν εἰς τὸ ἱερὸν μυστήριον τῆς Θείας Κοινωνίας, τότε θὰ τονώνεται ἡ ψυχή μας. Ἡ θέλησίς μας θὰ ἀντλῇ χάριν καὶ βοήθειαν ἰσχυρὰν καὶ αἱ παραλελυμέναι δυνάμεις μας θὰ ἀναζωογονοῦνται.

Μὲ αὐτὴν τὴν χάριν τὴν ἀκατανίκητον, τὴν ὁποίαν δίδει ὁ Κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς ἐκείνους ποὺ ἐπικοινωνοῦν πρὸς Αὐτόν, ἠμπόρεσαν νὰ ἐνισχυθοῦν οἱ ἅγιοι τοῦ Θεοῦ ἄνδρες καὶ νὰ μὴ καμφθοῦν πρὸ οὐδενὸς ἐμποδίου. Αὐτὴ ἡ χάρις ἐνεδυνάμωσε καὶ τὸν ἅγιον Χαράλαμπον, τὸν ὁποῖον ἑορτάζει ἡ Ἐκκλησία μας σήμερον, καὶ τοῦ ἔδωσεν ἀντοχήν, ὥστε τόσα μαρτύρια νὰ ὑποφέρῃ. Αὐτὴ θὰ ἐνδυναμώνῃ καὶ ἡμᾶς, εἰς πᾶσαν στιγμὴν τῆς ζωῆς μας, ὅταν εἴμεθα ἡνωμένοι μετὰ τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Ὡς καλοὶ στρατιῶται.

Εἰς τὸν Τιμόθεον ὑπενθυμίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος ὅτι ὀφείλει νὰ εἶνε «καλὸς στρατιώτης Ἰησοῦ Χριστοῦ» καὶ συνεπῶς νὰ μὴ πτοῆται ἀπὸ τὰς κακοπαθείας ποὺ ὑφίσταται. Ἡ διακονία του ὡς ἐπισκόπου εἰς τὴν Ἔφεσον τοῦ ἐπέβαλλεν αὐταπάρνησιν. Διότι ἦτο ἀνάγκη νὰ κρατῇ ὑψηλὰ καὶ νὰ προασπίζῃ τὴν σημαίαν τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ νὰ ἀγωνίζεται κατὰ παντὸς ἐχθροῦ τῆς Ἐκκλησίας. Εἶχε δὲ ὑπ' ὄψιν του ὁ θεῖος ἀπόστολος πόσην αὐταπάρνησιν ἐζήτουν οἱ ἀρχηγοὶ τῶν στρατευμάτων τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπὸ τοὺς στρατιώτας των καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ὑποδεικνύει ὅτι δὲν πρέπει νὰ φανῇ κατώτερος ἐκείνων, αὐτὸς ποὺ εἶνε στρατιώτης τοῦ Χριστοῦ.

Ἀλλὰ καὶ κάθε χριστιανὸς δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ ὅτι εἶνε στρατιώτης τοῦ Κυρίου καὶ ὅτι ἀνήκει εἰς τὴν ἔνδοξον καὶ τετιμημένην παράταξιν, τῆς ὁποίας ἀρχηγὸς καὶ ἐπὶ κεφαλῆς εἶνε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὁ Σωτὴρ τοῦ κόσμου. Αὐτός, ἀφ' ὅτου ἦλθεν εἰς τὴν γῆν καὶ ἐκήρυξε τὸ «εὐαγγέλιον τῆς βασιλείας» καὶ ἵδρυσε τὴν Ἐκκλησίαν Του, καλεῖ ἔκτοτε τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύσουν εἰς Αὐτὸν καὶ νὰ καταταγοῦν

ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΘΕΟΛΟΓΩΝ Η "ΖΩΗ„

ΣΥΝΤΑΚΤΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑΣ
ΙΓΝΑΤΙΟΣ ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΝΑΓ. ΤΡΕΜΠΕΛΑΣ
ΔΗΜ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ .... ΔΡΑΧ. 20
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ: ΣΕΛ. 4 ἢ ΔΟΛ. 1
Ἐπιστολαὶ καὶ συνδρομαὶ πρὸς κ. ΙΩΑΝ. Κ. ΚΟΛΙΟΠΟΥΛΟΝ Ἱπποκράτους 189

Ἱδρυτής: Ἀρχιμ. ΕΥΣΕΒΙΟΣ ΜΑΤΘΟΠΟΥΛΟΣ († 1929)
Συντάκτης: Ἀρχιμ. ΔΙΟΝ. ΦΑΡΑΖΟΥΛΗΣ († 1920)

ὑπὸ τὴν σημαίαν Του, διὰ νὰ ἀγωνισθοῦν κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ νικηταὶ νὰ βαδίσουν πρὸς τὴν κληρονομίαν τῆς αἰωνίου βασιλείας τῶν οὐρανῶν. Εἰς τὴν στρατιὰν ταύτην τοῦ Κυρίου ἔχομεν καταγραφῆ ἐπισήμως καὶ ἡμεῖς, ὅταν ἐβαπτίσθημεν καὶ ἐδώσαμεν ἕκαστος τὴν διαβεβαίωσιν «συντάσσομαι τῷ Χριστῷ».

Εἶνε ὅμως φανερόν, ὅτι ἐφ' ὅσον εἴμεθα στρατιῶται τοῦ Χριστοῦ, πρέπει νὰ γίνωμεν καὶ «καλοὶ στρατιῶται» Του. Θὰ ἐπιτύχωμεν δὲ τοῦτο, ὅταν ἀπαρνηθῶμεν τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀγωνιζώμεθα κατὰ τοῦ κακοῦ, πειθαρχικοὶ πάντοτε καὶ ὑπήκοοι εἰς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας ἡμῶν. Διότι καὶ ὁ στρατιώτης ποὺ κατετάγη εἰς ἕνα σύνταγμα, δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ φορῇ τὸ στρατιωτικὸν ἔνδυμα καὶ νὰ παρευρίσκεται ἁπλῶς εἰς τὸν στρατῶνα. Πρέπει νὰ μορφώσῃ «στρατιωτικὸν φρόνημα», ἀπαρνούμενος ὅλας τὰς συνηθείας ποὺ εἶχε πρότερον καὶ αἱ ὁποῖαι δὲν συμβιβάζονται μὲ τοὺς στρατιωτικοὺς κανονισμούς. Παρομοίως καὶ ὁ «καλὸς στρατιώτης» τοῦ Κυρίου δὲν ἀρκεῖ νὰ λέγεται μόνον χριστιανός, οὔτε νὰ λαμβάνῃ ἁπλῶς μέρος εἰς τὰς συγκεντρώσεις τῶν χριστιανῶν. Εἶνε ἀπαραίτητον νὰ κόψῃ τὰ ἐλαττώματά του, νὰ ἀγωνίζεται κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ νὰ πειθαρχῇ εἰς τὸν Κύριον Ἰησοῦν, διὰ νὰ μορφωθῇ τοιουτοτρόπως κατὰ τὸ θέλημά Του.

Τοιοῦτοι στρατιῶται τοῦ Κυρίου ἂς προσπαθήσωμεν νὰ γίνωμεν καὶ ἡμεῖς. Στρατιῶται καλοὶ καὶ ἀνδρεῖοι. Στρατιῶται ἀγωνιζόμενοι μὲ αὐταπάρνησιν, διὰ νὰ κρατήσωμεν τὴν πίστιν ἀμόλυντον, καὶ μαχόμενοι μὲ θάρρος καὶ ἐπιμονὴν κατὰ τοῦ διαβόλου καὶ τῆς ἁμαρτίας.

Ὄχι ὅπως μᾶς ἀρέσει.

Ὁ ἐργάτης τοῦ εὐαγγελίου, ἀλλὰ καὶ κάθε χριστιανός, εἶνε στρατιώτης τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἀθλητὴς εἰς τὸ στάδιον τῶν πνευματικῶν ἀγώνων. Διὰ τοῦτο, κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ θείου Ἀποστόλου, ὀφείλει νὰ ἐκγυμνάζῃ καταλλήλως τὸν ἑαυτόν του καὶ νὰ τὸν συνειθίζῃ εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς ἀρετῆς, νὰ ἀγωνίζεται δὲ κατὰ τῆς ἁμαρτίας καὶ ὑπὲρ τῆς πίστεως.

Ἀλλ' εἶνε ἄξιον ἰδιαιτέρας προσοχῆς ἐκεῖνο ποὺ τονίζει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, ὅτι «ἐὰν καὶ ἀθλῇ τις, οὐ στεφανοῦται, ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ». Καθώς, δηλαδή, ὁ ἀθλητὴς ποὺ ἀγωνίζεται καὶ παλαίει εἰς τοὺς ἀγῶνας τοὺς σωματικούς, τότε μόνον εἰμπορεῖ νὰ διεκδικήσῃ τὸ βραβεῖον τῆς νίκης καὶ τὸν στέφανον, ὅταν ἀγωνισθῇ σύμφωνα μὲ τοὺς ἀθλητικοὺς κανονισμούς, οὕτω πως καὶ ὁ χριστιανός. Τότε μόνον θὰ εἶνε πραγματικὸς ἀθλητὴς τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ θὰ στεφανωθῇ ὑπ' Αὐτοῦ, ὅταν οἱ ἀγῶνές του ὑπὲρ τῆς πίστεως καὶ κατὰ τῆς ἁμαρτίας γίνωνται συμφώνως μὲ τοὺς κανονισμοὺς καὶ τοὺς ὅρους ποὺ ἔχει ὁρίσει ὁ ἀρχηγὸς τῆς πίστεώς μας, ὁ Κύριος ἡμῶν, καὶ ἡ ἁγία Ἐκκλησία Του.

Αὐτὸ δὲ ἀκριβῶς ἀποδεικνύει πόσον πλανῶνται καὶ ἀπατοῦν ἑαυτοὺς ἐκεῖνοι οἱ χριστιανοὶ ποὺ νομίζουν ὅτι εἰμποροῦν νὰ πιστεύουν ὅπως τοὺς ἀρέσει καὶ ἀποφαίνονται περὶ καθήκοντος καὶ ἁμαρτίας καὶ ἀρετῆς σύμφωνα μὲ τὰς προτιμήσεις των. «Ἐγὼ τὸν Θεὸν τὸν παραδέχομαι διαφορετικά.....», λέγουν συνήθως μερικοὶ ἀπὸ τοὺς χριστιανούς. «Μά, αὐτὸ ποὺ λέγει τὸ Εὐαγγέλιον διὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἐγὼ τὸ φαντάζομαι κατ᾽ ἄλλον τρόπον.....», ὑποστηρίζουν ἄλλοι. Εἶνε δὲ παρὰ πολλοὶ καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἔχουν ἴσως διάθεσιν ἀγαθήν, ἀλλὰ ἐννοοῦν νὰ κρίνουν ὅπως θέλουν αὐτοὶ προκειμένου περὶ διαφόρων παθῶν καὶ ἁμαρτημάτων. Καὶ διὰ τοῦτο ἄλλοι θεωροῦν τὴν ἀνηθικότητα ὡς «φυσικὸν πρᾶγμα» καὶ ὄχι παρεκτροπὴν ἀξιοκατάκριτον, ἄλλοι διὰ τὴν κλοπὴν εἰς τὸ ἐμπόριον ἀποφαίνονται ὅτι «αὐτὸ καὶ ὁ Θεὸς τὸ ἐπιτρέπει», καὶ ἄλλοι ὑποστηρίζουν καὶ ἐπιδοκιμάζουν πράγματα, τὰ ὁποῖα ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ Ἐκκλησία καταδικάζει αὐστηρῶς.

Ἀλλ᾽ ὅλα αὐτὰ εἶνε «ἐθελοθρησκεία». Εἶνε δηλαδὴ θρησκεία, τὴν ὁποίαν αὐτοσχεδιάζομεν ἡμεῖς, ὅπως τὴν θέλομεν καὶ ὅπως μᾶς ἀρέσει. Εἶνε κανονισμοί, τοὺς ὁποίους ἡμεῖς δημιουργοῦμεν σύμφωνα μὲ τὰς προτιμήσεις μας. Ὅπως δὲ οὔτε ὁ ἀθλητὴς εἰμπορεῖ νὰ ἀγωνίζεται ὅπως θέλει, οὔτε ὁποιοσδήποτε στρατιωτικὸς νὰ κάμνῃ ἰδικούς του κανονισμούς, παρομοίως καὶ ἡμεῖς οἱ χριστιανοὶ ὀφείλομεν νὰ γνωρίζωμεν καὶ νὰ παραδεχώμεθα μόνον ὅσα ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Κύριος ἡμῶν διατάσσει καὶ νὰ ἀγωνιζώμεθα κατὰ τῆς ἁμαρτίας ὅπως Αὐτὸς νομοθετεῖ. Τότε δὲ μόνον θὰ εἴμεθα πραγματικοὶ καὶ καλοὶ στρατιῶται καὶ ἀθληταὶ τοῦ Κυρίου.

ΣΤΗΛΗ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΤΑ ΟΡΙΑ ΤΟΥ ΦΙΛΤΡΟΥ

Εἰς τὴν διαπαιδαγώγησιν τῶν παιδιῶν ἀναμφιβόλως παίζει σπουδαῖον ρόλον ἡ φυσικὴ ἀγάπη τῶν γονέων πρὸς αὐτά. Οἱ γονεῖς αἰσθάνονται μέσα των ζωηρὸν τὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ τέκνα ποὺ ἐγέννησαν καὶ ἔφεραν εἰς τὸν κόσμον. Τί ὅμως παρατηροῦμεν πολλάκις; Ὑπάρχουν γονεῖς οἱ ὁποῖοι, περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον, ὡς μόνον ὁδηγὸν τῆς συμπεριφορᾶς των πρὸς τὰ παιδιὰ ἔχουν τὸ φίλτρον αὐτὸ τὸ φυσικόν. Ἀπέναντι τοῦ παιδιοῦ αἰσθάνονται μίαν ἰδιαιτέραν ἀδυναμίαν, ἀδυναμίαν ἀκατανίκητον καί, ὡς ἐκ τούτου, νομίζουν ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται εἰς καμμίαν περίστασιν νὰ τὸ δυσαρεστήσουν, ἀλλ᾽ ὀφείλουν νὰ ὑποκύπτουν εἰς ὅλας τὰς ἐπιθυμίας του καὶ τὰς ἀπαιτήσεις του. Δι᾽ αὐτὸ ἀφίνουν τὰ παιδιά των ἐλεύθερα νὰ λέγουν καὶ νὰ πράττουν ὅ,τι θέλουν, νὰ πηγαίνουν ὅπου τοὺς ἀρέσει, χωρὶς νὰ ἐρωτήσουν κανένα, νὰ διατάσσουν αὐτὰ μέσα εἰς τὸ σπίτι καὶ νὰ ἐπιβάλλουν τὰ θελήματά των, νὰ γίνωνται εἴδωλα, τὰ ὁποῖα ὅλοι πρέπει νὰ προσέχουν καὶ νὰ λατρεύουν καὶ νὰ ὑπηρετοῦν. Ἐὰν τὸ παιδὶ ζητῇ παράλογα καὶ ἐπιζήμια πράγματα, οἱ γονεῖς ὑποχωροῦν. Ἐὰν παρεκτρέπεται, σιωποῦν. Ἐὰν παραμελῇ καθήκοντα σπουδαῖα, καὶ πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ πρὸς τὸν Θεόν, αὐτοὶ δὲν ἐννοοῦν νὰ ἐπέμβουν καὶ λάβουν μέτρα. Ἀφίνουν τὸ παιδὶ νὰ βασιλεύῃ καὶ θριαμβεύῃ ἐντὸς τῆς οἰκογενείας, ἀλλὰ καὶ νὰ καταπατῇ ἀσυστόλως πάντα νόμον καὶ πᾶσαν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ.

Ποῖαι θὰ εἶνε αἱ ἀναπόφευκτοι συνέπειαι τῆς καταστάσεως αὐτῆς, δὲν εἶνε δύσκολον νὰ προΐδωμεν, ἐσημειώσαμεν δὲ περὶ τούτου ἀρκετὰ εἰς προηγούμενα ἄρθρα μας. Ἐκεῖνο ποὺ θέλομεν τώρα νὰ ὑπενθυμίσωμεν εἰς τοὺς γονεῖς, εἶνε ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἔχουν ὡς μόνον ὁδηγόν των τὸ φίλτρον πρὸς τὰ παιδιά. Τὸ φίλτρον αὐτὸ εἶνε βεβαίως ἔμφυτον καὶ ἐδόθη σκοπίμως παρὰ τοῦ πανσόφου Δημιουργοῦ, διὰ νὰ καθιστᾷ προθύμους τοὺς γονεῖς εἰς φροντίδας καὶ κόπους διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν τῶν παιδιῶν των. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦν ὅτι τὸ φίλτρον καθ᾽ ἑαυτὸ εἶνε αἴσθημα τυφλόν, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διαφωτίζεται καὶ καθοδηγῆται ἀπὸ τὴν σκέψιν τὴν λογικὴν καὶ τὴν πεῖραν τὴν ἀτομικὴν καὶ κοινωνικήν, περισσότερον δὲ ἀπὸ τὴν γνῶσιν τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ. Δὲν πρέπει νὰ παραδίδωνται οἱ γονεῖς εἰς ὅσα ὑπαγορεύει ἡ φυσικὴ πρὸς τὰ τέκνα ἀγάπη, ἀλλὰ νὰ σκέπτωνται συμφώνως πρὸς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν. Ὑπεράνω ὅλων πρέπει νὰ θέτουν τὴν ψυχικὴν ἀσφάλειαν καὶ ὠφέλειαν καὶ σωτηρίαν τοῦ παιδιοῦ. Ἐὰν τὸ παιδὶ παρουσιάζῃ προαίρεσιν ἀγαθὴν καὶ σεβασμὸν πρὸς τοὺς γονεῖς καὶ φόβον Θεοῦ, ἐπιβάλλεται βεβαίως πᾶσα στοργὴ καὶ περιποίησις πρὸς αὐτό. Ὅταν ὅμως παρουσιάζῃ ἀσέβειαν καὶ ἀπείθειαν καὶ κλίσεις κακὰς καὶ ἐμπάθειαν καὶ διαγωγὴν σκανδαλώδη, δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τοὺς γονεῖς νὰ μείνουν, ἕνεκα τοῦ φίλτρου, ἀδιάφοροι καὶ ἀπαθεῖς θεαταί. Τὸ φίλτρον ἔχει τὰ ὅριά του καὶ πρέπει νὰ ὑποχωρῇ καὶ νὰ σιωπᾷ, ὅταν εἶνε ἀνάγκη νὰ ὑπερασπίσουν οἱ γονεῖς δικαιώματα τοῦ Θεοῦ, ἀπαιτήσεις τοῦ δικαίου, τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς τιμιότητος. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ θέσουν ποτὲ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸ παιδὶ εἰς ἀνωτέραν μοῖραν ἀπὸ τὴν ὑπακοὴν καὶ ἀγάπην ποὺ ὀφείλουν πρὸς τὸν Θεόν. «Ὁ φιλῶν υἱὸν ἢ θυγατέρα ὑπὲρ ἐμέ, οὐκ ἔστι μου ἄξιος», διακηρύττει ὁ Κύριος (Ματθ. ι΄ 37). Διότι, πράγματι, εἶνε ἀνάξιοι ὀπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ ἐκεῖνοι ποὺ χαρίζουν ὅλα εἰς τὰ παιδιά των, ἐνῷ αὐτὰ δεικνύουν ἀσέβειαν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τρέχουν εἰς τοὺς δρόμους τῆς ἁμαρτίας. Οἱ γονεῖς αὐτοί, μὲ τὴν τυφλὴν ἀγάπην πρὸς τὰ παιδιά των, δὲν κάμνουν τίποτε ἄλλο, παρὰ νὰ τὰ ἐνθαρρύνουν μὲ τὴν ἀνοχήν των καὶ νὰ γίνωνται συμμέτοχοι εἰς τὴν ἁμαρτίαν των, νὰ ἐπιφορτίζουν δὲ τὸν ἑαυτόν των μὲ φοβερὰν εὐθύνην ἐνώπιον τοῦ οὐρανίου Πατρός. Διότι ὁ Θεὸς ποὺ ἔδωκε τὸ φίλτρον, ἀπαιτεῖ καὶ θέλει νὰ ὑποτάσσουν αὐτὸ οἱ γονεῖς εἰς τὴν ἀγάπην καὶ ὑπακοὴν πρὸς Αὐτόν. Διότι Αὐτὸν μόνον εἶνε δίκαιον καὶ πρέπον ν᾽ ἀγαποῦν οἱ γονεῖς μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς ψυχῆς των καὶ τῆς καρδίας των, πολὺ περισσότερον καὶ ἀπὸ τοὺς υἱοὺς καὶ ἀπὸ τὰς θυγατέρας των.

ΛΟΓΟΙ ΧΡΥΣΟΙ

ΠΟΙΟΣ ΠΤΑΙΕΙ;

—Ἔ! καλά, φίλε μου, εἶπεν ὁ ἱερεὺς πλησιάζων πρὸς τὸν πατέρα καὶ σφίγγων δυνατὰ τὸ χέρι του, ἐκαταλάβατε τί μοῦ εἴπατε; Ὑπηκούετε εἰς τοὺς γονεῖς σας, διότι οἱ γονεῖς σας σᾶς ἐδίδασκον νὰ ὑπακούετε εἰς τὸν Θεόν· ἠγαπᾶτε τοὺς γονεῖς σας, διότι οἱ γονεῖς σας σᾶς ἐμάνθανον νὰ ἀγαπᾶτε τὸν Θεόν. Ἐνθυμεῖσθε ὅτι, περισσοτέρας τῆς μιᾶς φορᾶς, σᾶς εἶπα: Ἀφίνετε τὸ παιδί σας νὰ παραλείπῃ τὸν ἐκκλησιασμόν του καὶ νὰ ἀπουσιάζῃ ἀπὸ τὸ Κατηχητικὸν Σχολεῖον· προσέξατε, θὰ σᾶς κάμῃ νὰ κλαύσετε.

Εἶχα ἄδικον;

Ἆ! καλοί μου φίλοι, ἐπαύσατε ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος νὰ

κάμνετε τὴν προσευχήν σας· ἀφήκατε τὸ παιδί σας νὰ ζῇ, χωρὶς νὰ ἐνθυμῆται τὸν Θεόν, ἐλησμονήσατε σεῖς οἱ ἴδιοι τὸν ἀγαθὸν Θεόν. Ἔ! λοιπόν, ὁ Θεὸς ἔφυγεν ἀπὸ τὸ σπίτι σας, καὶ ὅταν ὁ Θεὸς φεύγῃ ἀπὸ μίαν ψυχὴν ἢ ἀπὸ μίαν κατοικίαν, πέρνει τὰ ἀγαθά Του μαζύ Του, δηλαδή, τὴν εἰρήνην, τὴν ὁμόνοιαν, τὴν ὑπακοὴν καὶ τὴν χαράν.

*

Ἡ ἱστορία αὐτὴ δὲν θὰ διαβασθῇ ἐπωφελῶς εἰς πολλὰς οἰκογενείας;

Καὶ τὰς μητέρας αὐτάς, αἱ ὁποῖαι στενάζουν τόσον ὀδυνηρῶς διὰ τὴν κακὴν διαγωγὴν τῶν παιδιῶν των, διὰ τὴν ἀναισθησίαν των καὶ τὴν ἀχαριστίαν των, δὲν θὰ εἶχέ τις τὸ δικαίωμα νὰ τὰς ἐρωτήσῃ: Ποῖος πταίει;

Ἆ! Ἀφήκατε νὰ ἐξασθενήσῃ, σχεδὸν νὰ σβύσῃ μέσα εἰς τὴν ψυχὴν τῶν παιδιῶν σας ἡ πίστις ποὺ τοὺς ἐδείκνυε τὸν Θεὸν ὁμιλοῦντα διὰ τῶν χειλέων σας, τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον ὤφειλαν νὰ σέβωνται καὶ νὰ ἀγαποῦν, τὸν Θεόν, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπήκουον, ὅταν ὑπήκουον εἰς σᾶς τοὺς γονεῖς των..... καὶ δὲν εἶδαν πλέον εἰς σᾶς, δυστυχεῖς πατέρες καὶ δυστυχέστεραι μητέρες, παρὰ ὑπάρξεις ὑποχρεωμένας νὰ ὑποφέρουν τὰ πείσματά των καὶ νὰ ἱκανοποιοῦν ὅλας τὰς ὀρέξεις των· ὑπάρξεις ἐναντίον τῶν ὁποίων ἀπέκτησαν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπαναστατοῦν, ὁσάκις εὑρίσκουν ἀντίστασίν τινα εἰς τὰ καπρίτσια των!

Ἀφήκατε νὰ σβύσῃ ἡ πίστις αὐτὴ ποὺ ἦτο μέσα εἰς τὴν ψυχήν των ὡς ἕνα θεῖον ἔνστικτον, τὸ ὁποῖον τὰ παρεκίνει πρὸς τὴν εὐσέβειαν, τὴν ἁθῳότητα, τὴν ὑποταγήν..... καὶ εἰς τὴν θέσιν της ἦλθε τὸ ἔνστικτον τῆς ἀνυποταξίας, τῆς ὑποκρισίας, τῆς ἀνεξαρτησίας.

Ἐπαύσατε νὰ δίδετε εἰς τὰ παιδιά σας, εἰς τὰ παιδιὰ αὐτὰ τὰ ὁποῖα μορφώνονται πρὸ πάντων ἀπὸ ὅ,τι βλέπουν τοὺς ἄλλους νὰ κάμνουν, τὸ παράδειγμα μιᾶς ζωῆς χριστιανικῆς. Δὲν σᾶς βλέπουν πλέον τὸ βράδυ γονατιστοὺς νὰ τὰ προσκαλῆτε πλησίον σας καὶ νὰ προσεύχεσθε μετ᾽ αὐτῶν καὶ ὑπὲρ αὐτῶν. Σᾶς ἤκουσαν νὰ ὁμιλῆτε διὰ τὰ ζητήματα τῆς θρησκείας καὶ τῆς ἐκκλησίας ἂν μὴ μετὰ περιφρονήσεως, τοὐλάχιστον μετὰ ἐλαφρότητός τινος. Σᾶς εἶδαν νὰ παραβαίνετε τὰς θείας ἐντολὰς μετ᾽ ἀμεριμνησίας καὶ νὰ ὑπομειδιᾶτε εἰς χλευαστικοὺς λόγους, οἱ ὁποῖοι ἐλέχθησαν εἰς τὸν κύκλον σας περὶ τοῦ Θεοῦ, τῆς δικαιοσύνης Του, τῆς Προνοίας Του, τῶν θαυμάτων Του.

Ἆ! ἐπανέλθετε, ἐπανέλθετε εἰς τὸ χριστιανικὸν παράδειγμα, εἰς τὴν κοινὴν προσευχήν!

Ἐπανέλθετε εἰς τὴν χριστιανικὴν διδασκαλίαν, εἰς τὴν μελέτην τοῦ θείου λόγου, εἰς τὴν εὐσεβῆ ὑπακοὴν εἰς τοὺς νόμους τοῦ Θεοῦ καὶ τὰς ἐπιταγὰς τῆς Ἐκκλησίας.

Ἐπανέλθετε εἰς τὴν πρώτην κατάστασιν καὶ ἐπαναφέρατε ἐντὸς τῆς κατοικίας σας αὐτὸν τὸν Θεόν, ὁ ὁποῖος δεσπόζει καὶ φωτίζει τὰ πάντα, ὅπως ὁ ἥλιος δεσπόζει τοῦ κόσμου καὶ φωτίζει αὐτόν.

Τότε σύ, ὁ πατήρ, θὰ εἶσαι σεβαστός· σύ, ἡ μήτηρ, θὰ εἶσαι ἀγαπητή. Καὶ τοὺς δύο θὰ σᾶς ὑπακούουν καὶ ἡ ὁμόνοια καὶ ἡ εἰρήνη καὶ ἡ χαρὰ θὰ ἐπανεύρουν τὴν θέσιν των ἐντὸς τῆς οἰκογενειακῆς ἑστίας.

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ ΤΩΝ ΔΙΩΓΜΩΝ

ΕΥΝΙΚΗ

Ἢ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥΣ ΧΡΟΝΟΥΣ

—Σκότος βαθὺ μετὰ θάνατον! Ποῖος εἰμπορεῖ νὰ εἴπῃ τί θὰ εἶνε αὐτὸ τὸ βασίλειον τῆς σκιᾶς, ἢ ὅτι καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν εἴμεθα σκιαί; εἶπεν ἀπηλπισμένος ὁ φιλόσοφος.

Ἡ Ἰουλία ἔφυγεν ἀπὸ τὸ διαμέρισμα καὶ ἡ Ἰουνία ἐπῆρε πάλιν τὸ χειρόγραφον· ἀλλ᾽ ὁ πατέρας της τὴν παρεκάλεσε νὰ μὴ συνεχίσῃ τὴν ἀνάγνωσιν.

—Ἀρκετὰ γιὰ τὴν ὥρα. Ὅπως οἱ πρόγονοί μου, θὰ περάσω τὸν τρομερὸν διάδρομον διὰ νὰ φθάσω εἰς τὸ μέσον τοῦ σκότους.

Ἡ Ἰουνία ἐφρικίασε.

—Πατέρα μου, εἶσθε χειρότερα σήμερα;

—Ὄχι, οὔτε χειρότερα οὔτε καλύτερα. Ἐστείλατε κανένα νὰ κάμῃ προσφορὰς εἰς τὸν ναὸν τοῦ Διός;

—Ναί, πατέρα μου· ἐγὼ ἐπέρασα πολλαῖς ὥραις εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ὑγείας καὶ ἐν τούτοις ἡ ὑγεία σας δὲν ἀποκαθίσταται.

—Ἆ! πῶς θὰ ἤθελα νὰ μάθω ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ματαίως ἐζήτησα ὅλην μου τὴν ζωὴν καὶ τὸ ὁποῖον μετὰ βεβαιότητος ἐνόμιζα ὅτι θὰ εὕρω εἰς τὰς Ἀθήνας μελετῶν τὰ διάφορα συστήματα τῶν φιλοσόφων της! Ἰουνία, πρέπει νὰ εὕρω! προσέθεσε μὲ αἰφνιδίαν ζωηρότητα. Ψάξε καὶ σύ, ὅπου καὶ ἂν εἶνε, χωρὶς νὰ ἀνησυχῇς διὰ τὴν κατεύθυνσιν, ποὺ θὰ λάβουν αἱ μελέται σου.

Εἰς τὴν πρόσκλησιν ταύτην τοῦ πατρός της ἡ Ἰουνία ἐνεθυμήθη τὰ λόγια ποὺ εἶπεν ἡ Κορνηλία εἰς τὸ περίστυλον, ἀλλὰ τὰ ἀπώθησεν ἀπὸ τὸν νοῦν της μὲ περιφρόνησιν.

—Ἆ! ὁ Θεὸς αὐτῶν τῶν ἀθλίων Χριστιανῶν θὰ μᾶς ἔφερε «τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀθανασίαν», καθ᾽ ὃν χρόνον οἱ φιλόσοφοί μας ἀπέτυχον εἰς τὸ ἔργον αὐτό! Ἀδύνατον! ἐμουρμούρισεν ἡ Ἰουνία.

Καὶ ἤρχισε νὰ διαβάζῃ διὰ τὸν ἑαυτόν της τὸ χειρόγραφον. Ἤλπιζε νὰ εὕρῃ ἕνα νῆμα, ποὺ θὰ ὡδηγοῦσε τὸν Σεμπρόνιον εἰς τὸ φῶς, τὸ ὁποῖον ἐζήτει ἐπιμόνως καὶ ἐπόθει διακαῶς. Ἀλλὰ δὲν εὐρῆκε τίποτε. Ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ πατέρας της, δὲν ὑπῆρχε παρὰ βαθὺ καὶ ἀδιαπέραστον σκότος. Χαμένος κόπος! οὔτε ἡ ἐλαχίστη ἀκτὶς δὲν ἔλαμψε διὰ ν᾽ ἀνταμείψῃ τὰς προσπαθείας της.

Ὁ ἀσθενὴς ἀπεκοιμήθη καὶ ἡ Ἰουνία ἐφώναξε τὴν δούλην, ποὺ εὑρίσκετο εἰς τὸν προθάλαμον, ν᾽ ἀγρυπνήσῃ ἐπ᾽ αὐτοῦ. Ὅταν ἐπέστρεψεν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ λουτροῦ, εὐρῆκεν ἐκεῖ τὴν Ἰουλίαν, ποὺ ἐπεθύμει νὰ τῆς ὁμιλήσῃ χωρὶς νὰ τὰς ἀκούσῃ κανεὶς ἄλλος.

Ἡ Ἰουνία, ἡ ὁποία δὲν εἶχε λησμονήσει τὴν πρωϊνὴν συζήτησιν, ἐδέχθη τὴν ἑστιάδα μὲ τρόπον ψυχρὸν καὶ ὑπερήφανον.

—Ἀδελφή μου, σκέπτεσαι ἀναμφιβόλως τὰ ἀπερίσκεπτα λόγια μου· λησμόνησέ τα, σὲ παρακαλῶ, ὅπως θὰ τὸ ἔκαμνα καὶ ἐγώ· ἢ ἐὰν τοῦτο δὲν σοῦ εἶνε δυνατόν, ὑπόθεσε, ὅτι δὲν εἴξευρα τί ἔλεγα.

—Νὰ τὰ λησμονήσω! ἐπανέλαβεν ἡ Ἰουνία, μόλις ἐννοοῦσα τί ἤθελε νὰ εἴπῃ ἡ ἀδελφή της. Ἀλλ᾽ ἀδελφή μου, εἶσαι .....

—Ναί, εἶμαι ἡ ἑστιὰς Ἰουλία καὶ θὰ εἶμαι πάντοτε.

Ἡ Ἰουνία ἐφάνη ἱκανοποιημένη.

ΕΠΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ

«Ἐθνικὸν πρόβλημα».

Ἡ ἐκστρατεία, τὴν ὁποίαν ἀνέλαβε κατὰ τῶν ἀνηθίκων ταινιῶν τοῦ κινηματογράφου ἡ ἐν Ἀμερικῇ Καθολικὴ Ἐκκλησία, βοηθουμένη καὶ ὑπὸ τῶν Προτεσταντικῶν, ἐσημείωσεν ἀρκετὰ σπουδαῖα ἀποτελέσματα, ὅπως εἴχομεν γράψει ἄλλοτε. Τώρα σημειοῦται μία παράλληλος ἐκστρατεία ἐν Ἀγγλίᾳ. Καίτοι ἐκεῖ ὑπάρχει ἀπὸ πολλοῦ Συμβούλιον Λογοκρισίας, ἀπὸ τὸ ὁποῖον διέρχονται αἱ μέλλουσαι νὰ προβληθοῦν εἰς τὰς αἰθούσας τῶν κινηματογράφων ταινίαι, ἐν τούτοις ἡ παγκοσμίου φήμης ἐφημερὶς «Τάϊμς» τοῦ Λονδίνου δὲν εὑρίσκει ἐπαρκῆ τὴν λογοκρισίαν ταύτην.

Εἰς ἕνα φύλλον τοῦ λήξαντος μηνὸς οἱ «Τάϊμς» διέθετον ἰδιαίτερον ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον «ἡ λογοκρισία τῶν κινηματογράφων». Διὰ τοῦ ἄρθρου τούτου ἀπεκάλυπτον, ὅτι «μία ἀνεξάρτητος λογοκρισία ὑπὸ τὸν Sir Charles Grant Robertson ἐρευνήσασα τὰς ταινίας, ποὺ θὰ ἐπροβάλλοντο τὴν Κυριακὴν (13 Ἰανουαρίου) εὑρῆκεν ὅτι τὸ ἕν τέταρτον τῶν ταινιῶν τούτων ἦτο ἀκατάλληλον, διὰ τὰ ἐγκλήματα, τὴν σκληρότητα, καὶ τὴν ἀνηθικότητά των». Ἐσημείωναν ἀκόμη, ὅτι «εἴκοσιν ἑκατομμύρια λαοῦ πηγαίνουν καθ' ἑβδομάδα εἰς τὸν κινηματογράφον, ἐκ τῶν ὁποίων οἱ νέοι, οἱ ἄδολοι, οἱ μικρᾶς παιδεύσεως εἶναι τόσον πολλοί, ὥστε ἔχουν ἀνάγκην προστασίας ἐκ τῶν κακῶν, τὰ ὁποῖα μόλις γνωρίζουν». Προσέθετον ὅτι «ὑπὸ τὸ παρὸν σύστημα (λογοκρισίας) ταινίαι ἀνεπιθύμητοι εἰσχωροῦν εἰς ὅλας τὰς τάξεις, ἀκόμη καὶ εἰς ἐκείνας, ποὺ χαρακτηρίζονται ὡς εἰδικῶς παιδικαί. Τὸ ὅτι τοῦτο γίνεται παρ' ὅλην τὴν φροντίδα, ποὺ καταβάλλει τὸ Συμβούλιον τῆς Λογοκρισίας, ἀποδεικνύει ἀδυναμίαν εἰς τὸ σύστημα τῆς λογοκρισίας». Διὰ τοῦτο οἱ «Τάϊμς» ζητοῦν ἀπὸ τὸν Πρωθυπουργὸν πολὺ αὐστηροτέραν καὶ ἀνεξάρτητον λογοκρισίαν, ποὺ «θὰ προστατεύσῃ τὰ παιδιὰ ἀπὸ τὸν σκανδαλισμὸν καὶ τοὺς νέους ἀπὸ τὴν μόλυνσιν καὶ τὴν ἠθικὴν ἀποπλάνησιν». Τέλος βεβαιώνουν, ὅτι τὸ ζήτημα ἐμπνέει «σοβαρὰς ἀνησυχίας», ὅτι «πρέπει νὰ ἐπέμβῃ τὸ ἔθνος», διότι «ἀποτελεῖ ἐθνικὸν πρόβλημα»!

Λαὸς «πεισιθανάτων».

Καὶ οὕτω μὲν σκέπτονται καὶ ἐνεργοῦν οἱ λαοί, ποὺ θέλουν νὰ ζήσουν. Ἀλλ' ὁ ἑλληνικὸς λαός, ὡσὰν ν' ἀπετελεῖτο ἀπὸ «πεισιθανάτους», καὶ ὡσὰν νὰ μὴ ἤρκεσε δύο περίπου δεκαετηρίδων διαίρεσις καὶ κομματικὴ διαμάχη, καλεῖται διαρκῶς καὶ ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας καὶ ἀπὸ τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κομμάτων νὰ ἔχῃ ἐστραμμένον ὅλον τὸ ἐνδιαφέρον του καὶ νὰ διαθέτῃ ὅλην τὴν ζωτικήν του δύναμιν εἰς τοὺς ἀνανεουμένους κομματικοὺς ἀγῶνας, ποὺ κατεξαντλοῦν τὸ ἔθνος καὶ ἑτοιμάζουν τὴν ἀποσύνθεσίν του. Καὶ διὰ τοῦτο δὲν εἶναι παράδοξον, ὅτι οὐδεμία δίδεται προσοχὴ εἰς τὴν ἠθικὴν διαφθοράν, ποὺ δημιουργεῖ εἰς τὸν λαόν, καὶ πρὸ παντὸς εἰς τὴν νεολαίαν, ὁ κινηματογράφος καὶ τὸ αἰσχρὸν ἔντυπον.

Εἰς μὲν τὸν κινηματογράφον οὐδεμία ἀσκεῖται ἐπίβλεψις διὰ τὰς προβαλλομένας ταινίας. Πᾶν ὅ,τι ἐγκληματικόν, αἰσχρόν, ἀκάθαρτον, πᾶν ὅ,τι προσβάλλει τὸν γάμον, τὴν οἰκογένειαν, τὴν ἠθικὴν ἁγνότητα, θὰ προβληθῇ κατὰ μυρίους ἐκμαυλιστικοὺς τρόπους, διὰ νὰ διαφθείρῃ τὸν λαὸν σωματικῶς καὶ ψυχικῶς. Καὶ ἐπειδὴ τὸ σχολεῖον τοῦτο τῆς διαφθορᾶς ἐννοεῖ νὰ μὴ ἀφήσῃ τίποτε ἀμόλυντον, ἀλλὰ νὰ βεβηλώσῃ καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἱερὰ καὶ ὅσια σύμβολα καὶ ὀνόματα, πέρυσι μὲν ἐπρόβαλε ταινίαν ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν «τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ», εἰς τὴν ὁποίαν—κατὰ τὴν ἀποκαλυπτικὴν ἔκθεσιν τοῦ Καρδιναλίου Ἀρχιεπισκόπου τοῦ Σικάγου—οἱ Ἑβραῖοι τοῦ Χόλυγουντ παρενέβαλαν σκηνὰς προσβαλλούσας ἀναισχύντως τὴν ἠθικήν. Ἐσχάτως ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἆσμα ᾀσμάτων», ποὺ ἀνήκει εἰς ἱερὸν τῆς Ἁγίας Γραφῆς βιβλίον καὶ παριστάνει τὴν ἀφοσίωσιν τῆς ψυχῆς εἰς τὸν Χριστόν, προὐβλήθη ἄλλη ταινία, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκτυλίσσεται ὅ,τι αἰσχρὸν καὶ ἀνομολόγητον.

Ἐκ παραλλήλου δὲ αἱ ἐφημερίδες καὶ τὰ περιοδικὰ τοῦ «κιτρίνου Τύπου», ποὺ εἰδικεύθησαν πλέον εἰς τὴν περιγραφὴν τῆς χειροτέρας αἰσχρότητος, ἐξακολουθοῦν, ἐντελῶς ἀχαλίνωτοι καὶ ἀνενόχλητοι, ἐντατικωτέραν πάντοτε ρυπαρογραφίαν διὰ περιγραφῶν καὶ εἰκόνων. Καὶ μὲ αὐτὰ τρέφεται ἡ ψυχὴ τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Ἀλλὰ μὲ τὸ ἐθνικὸν αὐτὸ πρόβλημα δὲν θέλουν νὰ ἔχουν καμμίαν σχέσιν οἱ μικρολόγοι πολιτικοὶ ἀρχηγοὶ τοῦ μίσους καὶ τοῦ κομματικοῦ συμφέροντος.

«Καὶ πύλαι ᾅδου....».

Διὰ μακρῶν ἐπίσης καὶ οἱ «Τάϊμς τῆς Νέας Ὑόρκης» περιέγραψαν τὸν ἐν Μόσχᾳ τῆς κομμουνιστικῆς Ρωσίας ἑορτασμὸν τῶν Χριστουγέννων.

«Πᾶσα ἐκκλησία, γράφουν, ἀπὸ ὅσας μένουν ἀκόμη ἀνοικταὶ εἰς τὴν Μόσχαν, ποὺ ὠνομάζετο ἡ «πόλις τῶν τεσσαρακοντάκις τεσσαράκοντα ἐκκλησιῶν», ἦτο κατάμεστος ἀπὸ προσκυνητάς, ποὺ ἐνομίζοντο ὡς ἀπολεσθέντες καὶ ἐκλείψαντες εἰς τὴν ἄθεον ταύτην κομμουνιστικὴν κοινωνίαν. Εἰς τὰς ἐκκλησίας, παρὰ τὴν πτωχικὴν περιβολὴν πολλῶν πιστῶν, ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐπέστρεψεν ἡ χρονολογία δεκαεπτὰ ἔτη ὀπίσω. Ὑπῆρχον οἱ αὐτοὶ γέροντες γενειοφόροι ἱερεῖς, κινοῦντες τὰ θυμιατήρια, καὶ οἱ αὐτοὶ προσκυνηταὶ ἀσπαζόμενοι τὰς εἰκόνας».

Προσθέτει ὁ ἐν Μόσχᾳ ἀνταποκριτὴς τῆς ἐφημερίδος ταύτης, ὅτι ἰδιαιτέρως ἐνδιαφέρον ἦτο τὸ θέαμα εἰς τὴν ἐκκλησίαν τῶν ἁγίων Ἀδριανοῦ καὶ Ναταλίας, τὴν μεγαλυτέραν καὶ καλύτερον διατηρουμένην ἐν Μόσχᾳ ἐκκλησίαν. Εἰς αὐτήν, λέγει, «ὑπῆρχεν ἐκπληκτικὸς ἀριθμὸς νέων καὶ νεανίδων, ἐκ τῶν ὁποίων μερικοὶ ἦσαν καλοντυμένοι καὶ ἄλλοι χωρικοί, οἱ ὁποῖοι προσφάτως μετηνάστευσαν εἰς τὴν πρωτεύουσαν...... Ὁ ἕνας κατόπιν τοῦ ἄλλου ἤρχοντο καὶ ἐγονάτιζαν πρὸ τοῦ εἰκονοστασίου, ἤγγιζαν τὸ κεφάλι εἰς τὸ ἔδαφος, ἐσηκώνοντο καὶ ἠσπάζοντο τὰς εἰκόνας εἰς τὸ χέρι τῆς Παναγίας καὶ εἰς τὰ πόδια τοῦ Παιδίου—Χριστοῦ. Ἐντὸς μιᾶς ὥρας (τὴν 6ην πρωϊνὴν) ἡ ὀγκώδης αὕτη ἐκκλησία, ἡ ἄνευ στασιδίων καὶ θερμάνσεως, τόσον ἐγέμισεν, ὥστε ὑπὸ ψῦχος 15 βαθμῶν ὑπὸ τὸ μηδὲν τὸ πλῆθος ἦσαν ἱδρωμένοι».

Ἐξακολουθεῖ τὴν περιγραφὴν τῶν ὕμνων, τῆς λειτουργίας τῶν Χριστουγέννων, τῶν στολῶν τῶν ἱερέων κλπ. Καὶ καταλήγει ὅτι ἐκεῖ «ἠμποροῦσε νὰ λησμονήσῃ κανείς, ἂν ἔγινεν ἐπανάστασις».

Διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν πληροφοροῦνται οἱ σύγχρονοι Χριστιανοὶ ποίαν δύναμιν ἔχει ἡ περὶ τῆς Ἐκκλησίας προφητεία τοῦ Κυρίου: «Καὶ πύλαι ᾅδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς»!

Ὁ Θεὸς καὶ ἡ πνευματική μας συνείδησις.

Ὁ σύγχρονος Ἄγγλος ἀστρονόμος Ἀρθ. Ἔντιγκτον, εἰς τὸ αὐτὸ περίφημον βιβλίον του («ἡ φύσις τοῦ φυσικοῦ κόσμου», περὶ τοῦ ὁποίου ἐγράψαμεν εἰς προηγούμενα φύλλα), καὶ εἰς τὸ κεφάλαιον «Πνεῦμα καὶ ὕλη», γράφει καὶ τὰ ἀκόλουθα:

«Καὶ ἂν ὑποθέσωμεν, ὅτι νεώτεραι ἔρευναι θὰ ἐπεκτείνουν τὸ πεδίον ἐρεύνης τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν, καὶ πάλιν οὐδέποτε αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι θὰ δυνηθοῦν νὰ θίξουν τὴν ἐσωτερικὴν φύσιν τῶν πραγμάτων, οὐδόλως θὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν πρώτην Αἰτίαν. Καὶ εἰς τὴν πρώτην αὐτὴν Αἰτίαν ἔχει τὴν ρίζαν της καὶ ἀγκυροβολεῖ ἡ ἰδία μας πνευματικὴ συνείδησις καὶ ἐάν που δυνηθῶμεν νὰ εὕρωμεν μίαν δύναμιν, ἡ ὁποία νὰ εἶναι μεγαλυτέρα τῆς συνειδήσεώς μας, καὶ πάλιν αὐτὴ θὰ ἔχῃ τὴν καταγωγήν της ἀπὸ τὴν πρώτην Αἰτίαν. Οὕτω γνωρίζομεν τὴν πνευματικὴν αὐτὴν Αἰτίαν εἰς τὴν συνείδησίν μας. Αὕτη δέ, δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα μετρήσεων· αὕτη ἔχει μεθόδους καὶ τρόπους ἐνεργείας ἐντελῶς διαφόρους ἀπὸ τὰς διαφορικὰς ἐξισώσεις καὶ τὰς ἄλλας μαθηματικὰς ἐξισώσεις, αἱ ὁποῖαι λαμβάνουν περιεχόμενον καὶ ἔννοιαν, ὅταν εἰς αὐτὰς θέσωμεν τὰ μετρηθέντα μεγέθη. Ἡ ἀφελὴς ἀνθρωπόμορφος παράστασις τοῦ πνευματικοῦ Θεοῦ δὲν ἀπέχει περισσότερον τῆς ἀληθείας ἀπὸ τὴν εἰκόνα τοῦ Θείου πνεύματος, ἡ ὁποία λαμβάνεται μὲ τὰς μαθηματικὰς ἐξισώσεις».

ΘΕΙΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν θὰ ὁμιλήσουν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν οἱ κάτωθι θεολόγοι εἰς τοὺς ἱ. ναούς:

Μητροπόλεως ὁ ἀρχιμ. Σεραφεὶμ Παπακώστας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Χρυσοσπηλαιωτίσσης ὁ ἀρχιμ. Ἰγνάτιος Κολιόπουλος.

Ἁγ. Κωνσταντίνου (Ὁμονοίας) ὁ κ. Π. Τρεμπέλας. Ὁ αὐτὸς ὁμιλεῖ καὶ τὸ ἀπόγευμα ὥραν 5.

Ἁγ. Ἀναργύρων (Νέας Ἰωνίας) ὁ κ. Ἀχ. Παπαθανασόπουλος. Ἁγ Ζώνης ὁ κ. Δημ. Παπακωνσταντίνου.

Ἐπίσης ὁμιλοῦν κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ τὸ ἀπόγευμα οἱ παρεπιδημοῦντες κ. κ. Ἰωάν. Καψιμάλλης ἐν Καβάλλᾳ· Χ. Δέδες ἐν Χανίοις· Ἱεροδ. Λεωνίδας Παρασκευόπουλος ἐν Χίῳ· Χ. Παπαγιάννης ἐν Μυτιλήνῃ· Ἀθ. Φραγκόπουλος ἐν Ἰωαννίνοις· Κωνστ. Λαμπρόπουλος ἐν Ἡρακλείῳ· Κ. Χρόνης ἐν Ναούσῃ καὶ Περ. Φωτόπουλος ἐν Αἰτωλικῷ καὶ Νεοχωρίῳ· καὶ ὁ περιοδεύων κ. Γ. Παπαγιάννης ἐν Ξάνθῃ.

Τύποις «ΖΩΗΣ» — Ἱπποκράτους 189, Ἀθῆναι.